

Assembler (Jazyk symbolických adres)

Assembler je nejnižší úroveň programování, jakou může člověk provádět, aniž by musel psát přímo v nulách a jedničkách. Každá rodina procesorů (x86, ARM, RISC-V) má svůj vlastní specifický assembler.

1. Jak assembler funguje?

Zatímco jazyky jako C++, Python nebo Java jsou „abstraktní“ (neřeší, jak přesně procesor pracuje), v assembleru programátor přímo ovládá:

- **Registry:** Extrémně rychlá paměťová místa v CPU (např. [EAX](#)).
- **Paměť (RAM):** Přesné adresování dat v operační paměti.
- **Vlajky (Flags):** Stavové bity, které říkají, zda byl výsledek operace nula, záporný atd.

Program napsaný v assembleru musí být zpracován programem nazývaným **asembler** (překladač), který textové instrukce převede na binární strojový kód.

2. Ukázka kódu (Architektura x86)

Tento jednoduchý kód sečte dvě čísla:

```
MOV EAX, 5      ; Vlož číslo 5 do registru EAX
MOV EBX, 10     ; Vlož číslo 10 do registru EBX
ADD EAX, EBX    ; Sečti hodnoty v EAX a EBX, výsledek (15) ulož do EAX
```

3. Výhody a nevýhody

Vlastnost	Popis
Rychlost	Extrémní. Dobře napsaný kód v assembleru je nejrychlejší možný software.
Velikost	Minimální. Výsledné soubory jsou velmi malé.
Přenositelnost	Žádná. Kód pro Intel PC nebude fungovat na iPhone (ARM).
Složitost	Velmi vysoká. Napsání složitého programu trvá mnohem déle než v C#.

4. Kdy se assembler používá dnes?

I když většina aplikací vzniká ve vyšších jazycích, assembler je nepostradatelný v těchto oblastech:

- **Ovladače (Drivers):** Přímá komunikace s hardwarem.
- **Embedded systémy:** Programování mikročipů v pračkách, automobilech nebo hračkách.
- **Jádra operačních systémů:** Části Windows nebo Linuxu, které spravují paměť a procesory.
- **Reverzní inženýrství:** Analýza malwaru nebo crackování softwaru pomocí [disassemblerů](#).

5. Slavné asembléry (Nástroje)

- **NASM (Netwide Assembler):** Velmi populární, open-source, pro x86.
- **MASM (Microsoft Macro Assembler):** Standard pro vývoj pod Windows.
- **GAS (GNU Assembler):** Součást balíku GCC, používaný v Linuxu.

Zajímavost: První počítačové hry (např. RollerCoaster Tycoon z roku 1999) byly napsány téměř celé v assembleru, aby běžely plynule i na tehdejších slabém hardwaru. Dnes je to u takto velkých projektů téměř nemyslitelné.

[Zpět na Vývoj a Bezpečnost](#)

From:

<https://serviceit.cz/> - IT ENCYKLOPEDIE

Permanent link:

<https://serviceit.cz/doku.php?id=assembler>

Last update: **2025/12/31 14:13**

